

Sisukord

I *Resolutsioonid, soovitused ja arvamused*

ARVAMUSED

Regioonide komitee

Komitee täiskogu 134. istungjärk, 10.4.2019–11.4.2019

2019/C 275/01	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa poolaasta ja ühtekuuluvuspoliitika: struktuurireformide kooskõlastamine pikaajaliste investeeringutega“	1
2019/C 275/02	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi metsastrateegia rakendamine“	5

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

KOMITEE TÄISKOGU 134. ISTUNGJÄRK, 10.4.2019–11.4.2019

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa poolaasta ja ühtekuuluvuspoliitika: struktuurireformide kooskõlastamine pikaajaliste investeeringutega“

(2019/C 275/01)

Raportöör:	Rob Jonkman (NL/ECR), Opsterlandi vallavalitsuse liige
Viitedokument:	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispan-gale „2019. aasta majanduskasvu analüüs: üleilmse ebakindluse tingimustes on vaja tugevamat Euroopat“ COM(2018) 770 final

POLIITILISED SOOVIKUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. Euroopa poolaasta on ELi tasandil kõige olulisem vahend liikmesriikide (sotsiaal)majandusliku poliitika ja eelarvepoliitika kooskõlastamiseks ning selle puhul eeldatakse, et liikmesriigid kooskõlastavad oma majandus- ja eelarvepoliitika ELi tasandil koostatud riigipõhiste soovitustega. Nende soovituste poliitilise raamistiku moodustab strateegia „Euroopa 2020“. Euroopa Komisjoni eesmärk on innustada oma soovitustega liikmesriike teostama struktuurireforme, et tugevdada majandust, edendada tööhõivet, sotsiaalset kaasatust ja parandada investeerimiskliimat.
2. Nende soovituste alusel töötavad liikmesriigid välja oma riiklikud investeerimisstrateegiad, mis koos iga-aastaste riiklike reformikavadega moodustavad aluse prioriteetsetele investeerimisprojektidele, mida tuleks toetada riiklikest ja ELi vahenditest. Euroopa poolaastaga mõjutatakse sel viisil valitsuste poliitikakujundamist ELi, riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil kogu aasta jooksul.
3. EL alustas praegusel programmiperioodil (2014–2020) Euroopa poolaasta ning liikmesriikide ja piirkondade ühtekuuluvusprogrammide tihedamat kooskõlastamist. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi hiljutisest uuringust selgub, et praegused Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid on olulised umbes 60 % riigipõhiste soovituste puhul.
4. Komisjon soovib järgmisel programmiperioodil (2021–2027) veelgi siduvat kooskõlastamist riigipõhiste soovituste ja ühtekuuluvusprogrammide vahel, et suurendada ühtekuuluvuspoliitika raames rahastatavate meetmete tõhusust ja saavutada kestlikumad tulemused. Selle saavutamiseks keskendutakse 2019. aasta Euroopa poolaasta käigus rohkem investeerimisvajaduste hindamisele, et võtta see aluseks programmiperioodiks 2021–2027 tehtavate otsuste langetamisel. 2019. aasta riigiaruannetes esitatavas analüüsis käsitletakse iga riigi investeerimisvajadusi, sealhulgas vajaduse korral valdkondlikku ja piirkondlikku mõõdet. Selle analüüsi põhjal määratakse riigiaruande uues lisas kindlaks, millised investeerimisvajadused on ajavahemikus 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika jaoks olulised.
5. Uute ühtekuuluvusprogrammide osas teeb komisjon ühissätete määruses ettepaneku võtta vähemalt kahel juhul arvesse riigipõhiseid soovitusi: programmitöö alguses ja vahehindamise ajal. Asjaomane vahehindamine on kavas 2025. aastal.
6. Nii partnerluslepingute kui ka Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide heakskiitmisel arvestab komisjon eelkõige riigipõhiste soovitustega.

7. Vaatamata nii komitee kui parlamendi korduvatele palvetele ja Euroopa Kontrollikoja kriitilistele märkustele ning enne uutele ELi rahastamisprogrammidele 2021. aastast kohaldatavate eeskirjade kohta ettepanekute tegemist ja enne uut juhtimistsükli, mis algab 2019. aasta mais toimuvate Euroopa Parlamendi valimiste järel, ei ole komisjon kahjuks praeguseks esitanud ettepanekut strateegia „Euroopa 2020“ jätkuprogrammi koostamiseks. Siiski on komiteel heameel 30. jaanuaril 2019 avaldatud Euroopa Komisjoni aruteludokumendi „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“ üle, mille juhtimisega seotud aspektide ning keskkonna ja kliimaalaste eesmärkide rakendamise kohta koostab komitee eraldi arvamused. Kui Euroopa soovib tõepoolest edukalt paradigmat muuta ja saada 2030. aastaks kestlikuks, tuleb kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täielikult kaasata, sest neil lasub vastutus 65 % kestliku arengu eesmärkide saavutamise eest.

Komitee seisukoht Euroopa poolaasta ja ühtekuuluvuspoliitika sidumise küsimuses

8. Euroopa Regioonide Komitee viitab mitmele 2017. ja 2018. aasta arvamusele ja resolutsioonile, milles käsitleti Euroopa poolaastat ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli selles, poolaasta sidumist ühtekuuluvuspoliitikaga ning subsidiaarsuse, partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtte rakendamist.

9. Komitee toetab ELi soovi jätkata reforme liikmesriikides, et edendada konkurentsivõimet ja majanduskasvu ning suurendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning majanduslikku lähenemist, aga ka vastupanuvõimet välismõjudele, et parandada euroala stabiilsust ⁽¹⁾.

10. Reforme silmas pidades nõuab komitee uut strateegilist raamistikku, mis oleks jätkuks strateegiale „Euroopa 2020“. Uus strateegia pakuks ka sobivat võimalust Euroopa poolaasta juhtimise reformimiseks, sest kui jätta kõrvale mõned positiivsed erandid, ei ole kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused enamasti üldse või on vaid vähesel määral kaasatud riiklike reformikavade koostamisse ⁽²⁾. See õhustab Euroopa poolaasta demokraatlikku sisu ja legitimsust kohapeal.

11. Komitee juhib tähelepanu sellele, et seni on liiga vähe ära tehtud selleks, et kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused uue strateegilise raamistiku loomisse ning riiklike reformikavade ettevalmistamisse. Olukorra lahendamiseks võiks kasutada näiteks piirkondlike keskuste võrgustiku eriteadmisi, sest Euroopa Regioonide Komitee juhtimisel kogub see 2019–2020. aastal 20 piirkonnast tagasisidet ELi poliitika rakendamise kohta.

12. Seoses Euroopa poolaastaga juhib komitee tähelepanu ebapiisavale isevastutusele ja haldussuutlikkuse puudulikkusele kõigil valitsustasanditel, mis takistab riigipõhiste soovituste edukat rakendamist. Struktuurireformi sisu selgema määratluse puudumine ei tule samuti kasuks Euroopa poolaasta protsessile. Kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega peaksid struktuurireformid olema abikõlblikud ainult niivõrd, kui võrd need on asjakohased aluslepingute eesmärkide rakendamiseks ning meetmed peavad olema proportsionaalsed seotud eesmärgi saavutamiseks vajalikuga ja otseselt seotud liidu pädevustega ⁽³⁾.

13. Komitee on seisukohal, et riigipõhiste soovitustega seonduvat isevastutust saab tugevdada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivsema kaasamisega, et anda Euroopa poolaastale territoriaalne mõõde – nii *analüütilisel tasandil* (laiendades iga-aastast majanduskasvu analüüsi, riiklike reformikavasid ja riigipõhiseid soovitusi territoriaalseid suundumusi ja ELi poliitikameetmete territoriaalset mõju käsitlevate analüüsides) kui ka *tegevustasandil* (tagades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste laiema ja süstemaatilise osalemise, tuginedes partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisidele) ⁽⁴⁾.

14. Euroopa poolaasta, riigipõhiste soovituste ja ühtekuuluvuspoliitika koordineerimise osas leiab komitee, et ühtekuuluvuspoliitika on eraldiseisev poliitikavaldkond ja selle eesmärk (majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus) peab olema alati tagatud. Selleks tuleb pöörata tähelepanu sellele, kui võrd asjakohased on riigipõhised soovitused ühtekuuluvusprogrammide puhul ning kui võrd oluline on riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste koostöö nii riiklike reformikavade kui ka ühtekuuluvuspoliitika programmide raames ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon euroala majanduspoliitika kohta ja pidades silmas 2019. aasta majanduskasvu analüüsi (ELT C 461, 21.12.2018, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon euroala majanduspoliitika kohta ja pidades silmas 2019. aasta majanduskasvu analüüsi (ELT C 461, 21.12.2018, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Reformide tugiprogramm ja Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend“ (ELT C 86, 7.3.2019, lk 335).

⁽⁴⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa poolaasta juhtimise parandamine: käitumisjuhend kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks“ (ELT C 306, 15.9.2017, lk 24).

⁽⁵⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ühissätete määrus“ (ELT C 86, 7.3.2019, lk 41).

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koht Euroopa poolaastas ja ühtekuuluvuspoliitikas

15. Komitee märgib, et vaatamata Euroopa poolaasta ja praeguste ühtekuuluvusprogrammide vahelisele seosele ei ole ELi tasandil siiani kehtestatud mehhanismi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste struktureeritud viisil kaasamiseks riiklike reformikavade ja investeerimisstrateegiate väljatöötamiseks. Ent Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide ja partnerluslepingute kavandamiseks, rakendamiseks ja hindamiseks on juba kehtestatud Euroopa partnerluse käitumisjuhend. Nimetatud käitumisjuhendi kohaselt on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused komisjoni ja liikmesriikide otsesed partnerid ühtekuuluvuspoliitika ühisel haldamisel.

16. Komitee rõhutab, et Euroopa poolaasta raames esitatud soovitusel käsitletakse eelkõige valdkondi, milles ELil ja liikmesriikidel on jagatud pädevused ning EL saab sekkuda üksnes nende toetuseks.

17. Komitee rõhutab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste struktureeritud kaasamine peab saama Euroopa poolaasta lahutamatuks osaks. Kahjuks viidatakse iga-aastases majanduskasvu analüüsis küll sotsiaalpartnerite ja riikide parlamentide, kuid mitte kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisele, nagu see oli 2018. aastal.

18. Komitee märgib, et see on vastuolus subsidiaarsuse põhimõttega (ELi lepingu artikli 5 lõige 3 ning protokoll nr 2), mitmetasandilise valitsemise ja partnerluse põhimõttega (vt artikkel 6 partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise kohta esialgses ettepanekus määruse kohta, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad, COM(2018) 375), kuna riigipõhistel soovitusel on ühtekuuluvuspoliitika kaudu otsene mõju poliitika kujundamisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil, sidudes selle tasandi seega nende poliitikavaldkondadega, kus neil tasanditel on seadusandlikud volitused. See on vastuolus ka Euroopa Nõukogu Euroopa kohaliku omavalitsuse hartaga.

19. Komitee viitab siinkohal komisjoni 23. oktoobri 2018. aasta teatisele subsidiaarsuse kohta, ⁽⁶⁾ milles muu hulgas tõdetakse, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on teistest sidusrühmadest erinevad, kuna nad on liidu õiguse rakendamisel esirinnas, ja et „paljudel juhtudel on võimalik võtta liikmesriikide ja piirkondlike parlamentide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohti [...] seadusandliku menetluse käigus paremini arvesse“.

20. Komitee juhhib siinkohal tähelepanu komisjoni subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ neljandale soovitusele, milles märgitakse, et „liikmesriigid peavad järgima Euroopa Komisjoni suuniseid ning tegema kohalike ja piirkondlike omavalitsustega sisulist koostööd riiklike reformikavade ettevalmistamisel ning struktuurireformide väljatöötamisel ja rakendamisel Euroopa poolaasta raames, et parandada nende reformide puhul omavastutust ja elluviimist“ ⁽⁷⁾.

21. Seetõttu rõhutab komitee, et parim viis subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise vältimiseks ja poliitika tõhusa kooskõlastamise tagamiseks on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täielik ja struktureeritud kaasamine Euroopa poolaastasse, pidades silmas partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtet. Sellega seoses on kahju, et nõukogu läbirääkimistel ühissätete määruse üle tõstatati partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtte lihtsustamise küsimus, mis võib aga õõnestada Euroopa poolaasta ja ühtekuuluvuspoliitika sihipärast kooskõlastamist.

Riigipõhiste soovitude ja uute ühtekuuluvusprogrammide 2021–2027 suunas

22. Arvesse võttes ELi eesistujariigi Rumeenia taotlust komiteele koostada arvamus selle kohta, kuidas piirkondadele on jäetud piisav paindlikkus ühtekuuluvusprogrammide ja riigipõhiste soovitude sidumisel ning kuidas oleks võimalik anda piirkondadele suurem roll Euroopa poolaasta raames, märgib komitee järgmist.

23. Komiteel on heameel, et 2019. aasta majanduskasvu analüüsis võetakse tähelepanu alla Euroopa investeerimispoliitika piirkondlik mõõde, kuid tõdeb kahjutundega, et seda tehti vaid piiratud ulatuses.

24. Komitee võtab teadmiseks, et 2019. aasta riigiaruanded sisaldavad esmakordselt piirkondlike erinevuste hindamist ja investeerimis-suuniseid ühtekuuluvuspoliitika rahastamiseks ajavahemikul 2021–2027 (lisa D) iga liikmesriigi kohta, kes käivitab komisjoni ja liikmesriikide vahel dialoogi ühtekuuluvuspoliitika programmitööst perioodil 2021–2027.

⁽⁶⁾ COM (2018) 703 final.

⁽⁷⁾ Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ aruanne „Aktiivne subsidiaarsus. Uus tööviis“, (juuli 2018).

25. Komiteel on heameel, et 2019. aasta majanduskasvu analüüsis märgitakse, et „Euroopa peab tegema pikemaajalisi plaane“. Komitee rõhutab, et ühiste pikaajaliste eesmärkide pakett lihtsustaks tasakaalu leidmist jätkusuutliku majanduskasvu, ühtekuuluvuse, sotsiaalse kaasamise, vastupanuvõime ja makromajandusliku stabiilsuse vahel, aidates liikmesriikidel saavutada investeeringute ja struktuurireformide toimiv ja sotsiaalselt vastuvõetav kooslus.

26. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid seega tagama, et kõik valitsustasandid oleksid kaasatud riigiaruannete ja riigipõhiste soovitude ettevalmistamisse, eelkõige konkreetse riigi ja piirkonna jaoks sobivaima investeeringute ja reformide vahekorra kindlakstegemisse, ning asjakohase poliitika kujundamisse, võttes arvesse riigiaruandeid.

27. Komitee tuletab meelde oma toetuseavaldust käitumisjuhendi kehtestamisele, et kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi Euroopa poolaasta juhtimise parandamise huvides⁽⁸⁾. Tähtis on anda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ametlik koht Euroopa poolaasta protsessis, et riigipõhised soovitud leiaksid dialoogi ja horisontaalse koordineerimise abil ja just seal, kus vaja, kajastamist uute ühtekuuluvusprogrammide investeeringutes.

28. Komitee rõhutab, et uute ühtekuuluvusprogrammide programmitöö protsess juba algas riigiaruannete avaldamisega 27. veebruaril 2019,⁽⁹⁾ mis sillutab teed riigipõhiste soovitudele ja riiklikele ühtekuuluvusprogrammidele, mistõttu on vaja kiiresti tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ametlik seisukoht poliitikakujundamisest Euroopa poolaasta raames. See puudus on võimalik kõrvaldada, kui laiendada praegust partnerluse käitumisjuhendit ka Euroopa poolaasta poliitikakujundusprotsessile.

29. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli tõhustamiseks Euroopa poolaasta raames toetab komitee algatusi, milles kogutakse ja levitatakse häid tavasid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasatuse kohta riiklikesse reformikavadesse ja investeerimisstrateegiatesse.

30. Kui kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ametlikult Euroopa poolaasta poliitikakujundamisse ei kaasata, valitseb oht, et uute ühtekuuluvusprogrammide kavandamise aluseks on ülalt alla lähenemisviis, mis piirab soovimatult valikuvabadust kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning kahjustab paindlikkust. Niiviisi võidakse vähendada riigipõhiste soovitude puhul isevastutust ja pärssida uute ühtekuuluvusprogrammide edukat rakendamist. See on vastuolus komisjoni kavatsusega muuta ühtekuuluvuspoliitika rohkem tulemustele suunatuks ja suurendada selle poliitika lisaväärtust ELi ja liikmesriikide jaoks.

Brüssel, 10. aprill 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁸⁾ Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Euroopa poolaasta juhtimise parandamine: käitumisjuhend kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks“ (ELT C 306, 15.9.2017, lk 24).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-reports_et.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi metsastrateegia rakendamine“

(2019/C 275/02)

Pearaportöör:	Ossi Martikainen (FI/ALDE), Lapinlahti vallavolikogu liige
Viitedokument:	Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi metsastrateegia rakendamisel tehtud edusammud „Uus ELi metsastrateegia metsade ja metsandussektori jaoks““ COM(2018) 811 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. väljendab heameelt Euroopa Komisjoni poolt 7. detsembril 2018. aastal avaldatud metsastrateegia rakendamise aruande üle ja peab seda igati vajalikuks. Selle põhjal leiab komitee, et metsastrateegia on osutunud kasulikuks vahendiks eri poliitikavaldkondade omavahelisel kooskõlastamisel. Strateegias tehtud prioriteetsete valdkondade valik on osutunud edukaks ja eesmärkide taotlemisel on üldiselt tehtud edusamme. Kuid jätkates järjepidevat tegevust nii ELi liikmesriikides, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kui ka välissuhtes on võimalik saavutada veelgi rohkem;

2. julgustab komisjoni oma varasemale komisjoni hinnangutega paljudes aspektides kokkulangevale arvamusele⁽¹⁾ viidates veelgi suurendama metsandusega seotud poliitikavaldkondade ja -meetmete omavahelist kooskõla, võttes paremini arvesse kogu metsadega seotud väärtusahelat, nende bioloogilist mitmekesisust ja mitmesuguseid funktsioone. On oluline kaasata alaline metsakomitee metsandusega seotud poliitikameetmete kujundamisse, ka siis, kui see seos on kaudne;

3. kutsub komisjoni üles uurima, kas metsandusküsimuste praegused haldamis- ja juhtimisviisid ning ELi ressursid on piisavad ja ajakohased, samuti milline on ressursside tegelik mõju väärtusahelale, arvestades metsade kasvavat tähtsust nii ülemaailmses kestlikus poliitikas kui ka liikmesriikide ja nende piirkondade seisukohast;

4. on seisukohal, et komisjon peaks 2020. aasta järgseks ajaks esitama uue ja ajakohastatud metsastrateegia, millel oleks metsandussektori selge keskkonnamõju tõttu senisest veelgi tugevam suunav roll ning milles käsitletak eraldi kategooriana istutatud metsa ja määratletak strateegilise vajadusena kõrbestumise ohus olevate alade metsastamine. See mis võib samuti nõuda eelarvehahendite eraldamise ja eelarvemõju ümberhindamist.

5. kutsub komisjoni üles tagama liikmesriikide, piirkondade ning metsanduseksperptide, teadusasutuste ja organisatsioonide piisava osalemise kõnealuse strateegia väljatöötamisel, et tagada soovitud tulemuste saavutamine ja kaasatus;

6. esitab metsastrateegia rakendamise hindamisega seoses järgmised seisukohad prioriteetide kohta, mis komisjoni esitatud aruandes puudutavad konkreetselt komitee pädevusalasid.

7. Rahastamine ja juhtimine

7.1. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad olema tihedalt kaasatud ELi juhivate ja rahastatavate metsanduspoliitika meetmete väljatöötamise ja rakendamisse. Metsaomanikel, metsa majandajatel ja haldusasutustel, sealhulgas kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, on metsade säästva kasutamise edendamisel võtmeroll, arvestades nende selgeid kohustusi nii maaelanike vastu kui ka maaelu majanduse parandamisel.

(¹) Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi metsastrateegia vahehindamine“ (ELT C 361, 5.10.2018, lk 5).

7.2. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad etendada juhtivat rolli metsandusmeetmete sidususe ja tõhususe suurendamisel olukorras, kus metsade eraomand paljudes liikmesriikides hüljatakse, killustub ja jaguneb väiksemateks üksusteks struktuursete muutuste tõttu ühiskonnas. Omavalitsused võiksid kaaluda selliseid meetmeid nagu ühiste mudelite väljatöötamine, näiteks metsandusliitude ja -ühenduste loomine, ning aktiivsete metsamajandajate osatähtsuse suurendamine. Seepärast peavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused toetama metsandusalast koostööd. Riiklik toetus peaks hõlmama teostatavusuuringuid, kohalikku tegevust ja edendusmeetmeid, et väärtustada paljusid ökosüsteemi kaupu ja teenuseid, mida metsandussektor pakub.

7.3. Metsandussektor vajab piisavat rahastamist ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP), eriti maaelu arengu vahendite kaudu, kuna paljud kohalikud ja piirkondlikud osalejad on kasutanud kõnealuseid vahendeid metsanduse tugevdamiseks ja metsa säästva kasutamise edendamiseks oma piirkondades. Paljudes piirkondades võib metsandussektori roll maaelu arengu meetmetes jätkuvalt suurenedagi või, vastupidi, väheneda, sest ÜPP muutub riiklikul tasandil paindlikumaks. See on oluline maapiirkondade tööhõive, piirkondliku majanduse ja kestliku arengu seisukohast. Seega on praegu oluline hetk, et tagada metsandusmeetmete asjakohane rahastamine osana maaelu arengust ÜPP raames. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus ning valitsustasandite vaheline koostöö on vajalik selleks, et saavutada riiklike ÜPP programmide mõju kliimale ja keskkonnale. Metsandussektori rahastamise võimalused tuleks samuti avalikustada igal valitsustasandil, et neid oleks võimalik täielikult ja asjakohaselt kasutada.

7.4. Komitee juhib tähelepanu sellele, et paljudes Euroopa Liidu liikmesriikides on väga kehv metsateede võrgustik, ja rõhutab selliga seoses vajadust rahastada metsateede võrgustiku hindamist käsitlevat Euroopa uuringut.

7.5. Samuti pakub metsandussektor suurt potentsiaali kasutada ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programmide rahastamisvahendeid lisaks varasematele peamiselt ÜPPga seotud vahenditele. Lisaks ÜPPle peab metsandussektoril olema võimalik kasutada ka programmide „Horison“ ja „LIFE +“ ja „Erasmus+“ ning struktuurifondide ja solidaarsusfondide sihtotstarbelisi vahendeid.

8. Kohalik ja piirkondlik majandus, keskkonناسäästlik majandus, tööhõive

8.1. Metsadel on oluline roll biomajanduse ja bioloogilise mitmekesisuse arengus Euroopas ja selle piirkondades ning üleminekul vähese CO₂-heitega keskkonناسäästlikule majandusele. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus võib olla muu hulgas seotud piirkondlike kestliku arengu kavade, biomajanduse strateegiate, koolituse, keskkonناسäästliku ehituse, CO₂ sidumisega pika kasutusajaga puittoodetes, taastuvenergia kasutuselevõtu ja VKEde ettevõtluse edendamisega metsandussektoris. Kus see on asjakohane, tuleks luua ka metsandussektori piirkondlikud koostöörühmad, millesse oleksid lisaks metsandusettevõtjatele, metsaomanikele ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kaasatud ka vallad, piirkondlikud asutused, asjaomase piirkonna haridusasutused, ülikoolid ja MTÜd ning samuti selliste sektorite eraettevõtjad, kus kasutatakse metsapõhiseid tooraineid ja tooteid.

8.2. Palju Euroopa maapiirkondi kannatab elanikkonna ja töökohtade kadumise all. Üleminek metsapõhistele toodetele, näiteks ehitusalal ja energiatootmises, suurendaks tööhõivet ja maksutuludisid ka hõredalt asustatud piirkondades. Sama kehtib ka laiema keskkonناسäästliku majanduse kohta, mille jaoks metsad on oluline ressurs turismi, bioloogilise mitmekesisuse, vaba aja veetmise ja kodanike heaolu seisukohast. ELi suuruselt kolmanda tööandjana (enam kui 3,5 miljoni töökohaga) on sektoril märkimisväärne mõju sotsiaalsele ja territoriaalsele lähenemisele Euroopas. Metsastrateegia peab võimaldama kõigi metsapõhiste ökosüsteemi toodete ja teenuste arendamist, et elavdada ja toetada majandust.

8.3. Puidu ja biomassi nõudluse eeldatava suurenemisega peab kaasnema metsa säästev majandamine, mida saab riigimetsade puhul sertifitseerida metsandusametuse ja erametsade puhul selleks ettenähtud sertifitseerimismehhanism.

8.4. Eri valitsustasandid peaksid tegema koostööd: piirkondliku tasandi head tavad ja tulemused peaksid mõjutama seda, kuidas EL ja liikmesriigid eraldavad vahendeid metsandussektori innovatsioonile ja tehnoloogiale ning metsade eri kasutusvõimaluste kombineerimiseks. See võiks luua piirkondadele ka hästi toimivaid ja hõlpsamini kättesaadavaid rahastamisvahendeid metsandussektori arenguks. Metsandussektoris on vaja võtta uusi, hästisuunatud meetmeid, et saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalse Euroopa eesmärk. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ülesanded ja volitused on liikmesriigiti erinevad, kuid kõikjal tuleks püüelda tervikliku ja järjepideva strateegilise lähenemisviisi poole, mis koondaks eri tasandite ühised eesmärgid ja vajadused seoses mh taristu, infosüsteemide ja teabe jagamisega, aga ka ametiasutuste ülesanded, nagu lubade väljastamine ja järelevalve. Kõik liikmesriigid ja majandussektorid peaksid CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamisele kaasa aitama, pidades silmas tasakaalu õiglus- ja solidaarsuskalutluste vahel.

8.5. Komitee leiab, et paranenud teabevahetusest metsaalade säästva majandamise tähtsuse kohta ning võimalusest laiendada, rakendada ja kooskõlastada metsade mitmekülgset käsitlevaid teabekampaaniaid, samuti rohketest metsamajandamise majanduslikest, sotsiaalsetest ja keskkondlikest hüvedest on saanud ühine nõue kõigi ELi tasandite institutsioonides.

9. Bioloogiline mitmekesisus, kliimamuutused, metsade tervis

9.1. Komitee rõhutab, kui tähtis on edendada metsade asjakohast majandamist ning siduda põllumajandus- ja metsanduspoliitika hüdrogeoloogiliste ja kliimatiliste ohtude juhtimise valdkonnaga.

9.2. Komitee võtab teadmiseks komisjoni tähelepaneku, et bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas ei ole soovitud edu saavutatud, hoolimata suurtest jõupingutustest mitmesuguste metsatüüpide ja elupaikade säilitamiseks muu hulgas võrgustiku Natura 2000 ning linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi abil. Komisjon peaks esitama üksikasjalikuma hinnangu selle kohta, kus tulemusi on saavutatud, milliseid vahendeid oleks vaja positiivse arengu saavutamiseks ja kas meetmed on tasakaalustatud ELi metsaelupaikade palju või harva esinemist silmas pidades, pöörates eritähelepanu liigirikcatele piirkondadele, nagu äärepoolseimad piirkonnad. Tuleks rahastada uuringuid metsade seisundi ja ökosüsteemiteenuste ulatuslikuks hindamiseks, eriti uutest liikmesriikides. Selle kõige eesmärk on säilitada ja kindlustada suure keskkonnaväärtusega looduspärandit, arendades olemasolevaid ökoloogilisi võrgustikke.

9.3. CO₂-heite sidumise, säilitamise ja asendamise kaudu on metsadel kliimamuutuste vastases võitluses keskne roll. Kliimamuutuste mõjust peab saama metsade säästva majandamise põhimõtteid läbiv mõõde, käsitledes metsadega kaasnevaid võimalusi kõikehõlmavalt: kuidas asendada fossiilseid ehitusmaterjale ja kütuseid ja nendega seonduvaid tooteid, kuidas mõjutab metsade majandamine CO₂ sidumist ja seega, milliseid stiimuleid tuleb pakkuda metsi säästvalt majandavatele omanikele ja kuidas maksta neile hüvitist võrreldes nendega, kes seda ei tee, milliseid ohte tekitavad kliimamuutused metsadele, kuidas on võimalik tagada kohalike puuliikide kasvatamise potentsiaal ja millisel määral on samas võimalik kasutada tasakaalustamiseks võõrpuuliike jne.

9.4. Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles kaasama piirkonnad ja kohalikud omavalitsused täielikult jõupingutuste jagamist käsitleva määruse ⁽²⁾ ja LULUCFi määruse ⁽³⁾ rakendamisse, seades heitkoguste vähendamise eesmärgid 2030. aastaks ja töötades välja konkreetsed algatused nende saavutamiseks.

9.5. Kliimamuutused ja metsade mitmekesisuse vähenemine võivad põhjustada suurte metsaalade kahjustumist põlengute, tormide, haiguste ja kahjurite leviku tõttu. Sellistes olukordades tuleb halduslike otsuste tegemisel kaaluda alati tegevusetusega kaasnevaid riske. Tuleb ette valmistuda, ajakohastades õigusnorme sellise kahju ärahoidmiseks ja metsakorralduse toetamiseks, samuti tuleks tagada rahastamine, mida saaks suunata kahju ärahoidmisele, hädaolukordade haldamisele, kahjustatud piirkondade abistamisele, taastamisele ja taasmetsastamisele ning majandushäirete tasakaalustamisele ulatuslikumates katastroofides kannatada saanud piirkondades. Sellega seoses tuleb piirkondlikul tasandil rahastada võimalike riskide kaardistamist. Aktiivne metsamajandamine võib olla väärtuslik varajase hoiatamise ja ennetamise vahend metsade seisukorra parandamisel.

9.6. Ühiskonnale tuleks paremini selgitada metsade looduskapitali ja ökosüsteemi teenuseid ning võimaluse korral tuleks tugevdada sidemeid kohalike kogukondade ja nende omandis olevate või mitteolevate metsade vahel.

9.7. Komitee rõhutab alt üles suunatud meetmete tähtsust katastroofiohu juhtimise valdkonnas, samuti ELi vahendeid nende täiendamiseks, juhul kui katastroof ületab liikmesriigi suutlikkust. Selliste ELi vahendite loetelu, millest on iseäranis abi tormide ja maastikupõlengute korral, hõlmab liidu kodanikukaitse mehhanismi, Euroopa Liidu Solidaarsusfondi ja Euroopa Komisjoni rahastatud katseprojekte, mille eesmärk on kõrvaldada haldus- ja õiguslikud tõkked katastroofiohu juhtimise teelt piiriülestel aladel.

9.8. Koosõlas Euroopa Parlamendi ja peamiste sidusrühmade taotlusega on tungivalt vaja ELi tegevuskava raadamise ja metsade seisundi halvenemise kohta, et täiendavalt hinnata ELis toodete ja toorainete tarbimise keskkonnamõju, mis tõenäoliselt aitab kaasa raadamisele ja metsade seisundi halvenemisele väljaspool ELi. Seepärast palub komitee, et Euroopa Komisjoni uus koosseis lisaks selle taotluse oma poliitiliste prioriteetide hulka.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoo- negaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoo- negaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoo- negaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapolitiika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1), <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use--land-use-change-and-forestry-lulucf>.

10. Rahvusvaheline ja piirkondadevaheline koostöö metsandussektoris

10.1. On oluline tagada, et EL jätkaks tööd üleeuroopalise ja ülemaailmse koostöö ja lepingulise aluse tagamiseks metsandussektoris ja metsasaadustega kauplemisel ning metsade säästva majandamise põhimõtete juurutamiseks oma naaberpiirkondades ning oma välismajandussuhetes ja arengupoliitikas. Forest Europe, metsade sertifitseerimine, ÜRO strateegiline metsakava 2030 ja ülemaailmsed metsaga seotud eesmärgid on näited mõjutamisvõimalustest.

10.2. Paljud ELi olulised metsaalad asuvad liidu välispiiride ääres, samas aga ületavad metsatüübid, metsamajandus ja metsi ähvardavad ohud sageli neid piire. On oluline tagada, et piirialade kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid ELi välissuhete programme metsandussektoris senisest tõhusamalt kasutada.

10.3. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid olema tihedalt kaasatud ELi rahvusvaheliste metsandusalaste kohustuste ettevalmistamisse, rakendamisse ja nende üle teostatavasse järelevalvesse ning tuleb kehtestada alalised menetlused selle eesmärgi saavutamiseks praktikas.

10.4. Väga oluline on edendada ELis riiklikku ja piirkondlikku koostööd, et hõlbustada oskuste vahetamist ja tugevdada piirkondade konkurentsivõimet. Tugevdatud võrgustikud kiirendaksid samuti valmisoleku saavutamist toetada looduslike häiringute, näiteks metatulekahjude, tormide, põudade ja üleujutuste vastu võitlemist.

11. Haridus ja teabevahetus

11.1. Vaja on edendada ühiskonna nõudmist, sest see põhjendaks ja kaitseks metsade aktiivset osa kliima- ja majandusprobleemidega tegelemisel.

11.2. Seda on võimalik saavutada seninägematute teabevahetuslaste ja hariduslike jõupingutustega, et teavitada metsandussektori rollist kliimamuutuste leevendamisel ja üleminekul loodusvaradel põhinevale biomajandusele, kasutades kampaniaid mitte üksnes riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil, vaid ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil, mis on kodanikele kõige lähemal.

11.3. Teabevahetus- ja haridusmeetmed peaksid olema peamiselt suunatud olemasolevate kognitiivsete tökete kõrvaldamisele: selle asemel et suhtuda puidu kasutamisse negatiivselt, tuleb metsandust käsitleda kui teaduspõhist säästva majandamise süsteemi ning säilitamise ja majandamise vastuolu tuleb kaotada, kasutades metsa säästva majandamise põhimõtet, mis viib need omavahel kooskõlla.

11.4. Teabevahetuse ja haridusega tegelevatesse rühmadesse peavad olema kaasatud metsandusspetsialistid, kellel on teadmisi nii metsandusest kui ka metsa säästvast majandamisest.

Brüssel, 11. aprill 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET